

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА  
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра педагогіки та психології



"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ»

Змістовий модуль

«ПСИХОЛОГІЯ»

для студентів

спеціальності 023 Образотворче мистецтво  
освітнього рівня першого бакалаврського  
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»



Київ – 2021 рік

**Розробник:**

Шепельова Марія Володимирівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології

**Викладач:**

Шепельова Марія Володимирівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від 15.01.2020 р. № 1

Завідувач кафедри Г. І. Іванюк (Г. І. Іванюк)  
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 Образотворче мистецтво

\_\_\_\_. \_\_\_\_ . 20\_\_ р.

Гарант освітньо-професійної програми А.В. Варивончик (А.В. Варивончик)  
(підпис)

Робочу програму перевірено

\_\_\_\_. \_\_\_\_ . 20\_\_ р.

Заступник директора М. А. Машовець (М. А. Машовець)  
(підпис)

Пролонговано:

на 2019/2020 н.р. Г. І. Іванюк (Г. І. Іванюк), «15» 01 2020 р., протокол № 1  
підпис П.І.Б.

на 20\_\_/2021 н.р. Г. І. Іванюк (Г. І. Іванюк), «13» 01 2021 р., протокол № 1  
підпис П.І.Б.

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_  
підпис П.І.Б.

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_» \_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_\_\_  
підпис П.І.Б.

## Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		заочна
<i>«Педагогіка та психологія»</i>			
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180		–
Курс	I		–
Семестр	1	2	–
Кількість змістових модулів з розподілом:	2		
Обсяг кредитів	3	3	–
Обсяг годин, в тому числі:	90	90	–
Аудиторні	42	42	–
Модульний контроль	4	4	–
Семестровий контроль	30	30	–
Самостійна робота	14	14	–
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен	–
<i>Змістовий модуль «Психологія»</i>			
Курс	1		
Семестр	2		
Кількість змістових модулів з розподілом:	2		
Обсяг кредитів	3		
Обсяг годин, в тому числі:	90		
Аудиторні	42		
Модульний контроль	4		
Семестровий контроль	30		
Самостійна робота	14		
Форма семестрового контролю	екзамен		

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета** – розкрити загальні закономірності функціонування та проявів психіки людини, особливості психічного розвитку і становлення особистості упродовж всіх вікових періодів онтогенезу, сформувати уявлення про психологію освіти дитини, а також психологію педагогічної діяльності та особистості вчителя; сприяти формуванню загальної психологічної культури студентів, їхньої готовності до професійної педагогічної діяльності.

### **Завдання:**

- формування уявлень про предмет психології як науки, історію її становлення та сучасну систему психологічних знань;
- визначення понять психіки і свідомості (їх функцій та структури), особистості та діяльності;

- аналіз типових психічних процесів і станів людини;
- визначення специфіки психічних властивостей людини;
- розширення світоглядного і професійного горизонту в результаті ознайомлення з розвитком психології як науки;
- формування у студентів навичок свідомого самоконтролю та саморегуляції власних психічних станів та поведінки;
- розвиток професійного мислення студентів, набуття ними досвіду використання психологічних знань для вирішення конкретних завдань навчальної та майбутньої професійної діяльності;
- сприяння професійному самовизначенню студентів і набуттю ними професійної ідентичності фахівця в галузі візуального мистецтва та художньої творчості.

### **3. Результати навчання за дисципліною**

У процесі засвоєння змісту змістового модуля «Психологія» дисципліни «Педагогіка та психологія» у студентів формуються такі компетентності:

- Світоглядна: знання предметної області і розуміння специфіки професії; усвідомлення рівних можливостей з гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; здатність бути критичним та самокритичним.
- Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури при вирішенні питань будь-якого рівня складності; відповідально ставитися до своїх завдань і обов'язків.
- Комунікативна: здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі візуального мистецтва та художньої творчості.
- Інформаційна: здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
- Науково-дослідницька: здатність до аналізу й синтезу на основі логічних аргументів, достовірних фактів, творчої уяви; готовність до науково-дослідної діяльності та самостійного наукового пошуку, до співставлення і порівняння мистецьких явищ минулого та сучасності з метою розуміння зв'язків між проблемами минулого і сьогодення, оцінювання фактів, пов'язаних із мистецькою практикою.
- Самоосвітня: здатність до самонавчання та самоосвіти як умови професійного самозростання та самовдосконалення.
- Універсальна: здатність самостійно виявляти, висувати й вирішувати проблеми, планувати та розподіляти час; здатність застосовувати знання на практиці, приймати обґрунтовані рішення; готовність адаптуватися і діяти у

нових ситуаціях, виявляти і брати на себе ініціативу, підтримувати та зміцнювати дух підприємництва, об'єктивно здійснювати самооцінку та оцінювати якість роботи інших.

- Особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
- Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

##### Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<b>Змістовий модуль 1. Основи загальної психології</b>							
Тема 1. Психологія як наука. Методи психології	5	2	2				1
Тема 2. Психічні процеси та стани	8	4	2				2
Тема 3. Психологія особистості та міжособистісних стосунків	5	2	2				1
Тема 4. Психологія діяльності та спілкування	8	2	4				2
Тема 5. Індивідуально-психологічні особливості особистості	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	34	12	12				8
<b>Змістовий модуль 2. Основи вікової та педагогічної психології</b>							
Тема 6. Поняття психічного розвитку, його особливості та фактори. Вікова періодизація психічного розвитку людини	5	2	2				1
Тема 7. Психічний розвиток людини на різних вікових етапах	6	2	4				2
Тема 8. Психологія навчання та виховання	5	2	2				1
Тема 9. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя	6	2	2				2
Модульний контроль	2						

	Разом	26	8	10				6
Підготовка та проходження контрольних заходів		30						
Усього		90	20	22				14

## 5. Програма навчальної дисципліни

### Змістовий модуль 1. Основи загальної психології

#### Тема 1. Психологія як наука. Методи психології

Методологічні основи вивчення людини. Загальні принципи пізнання світу. Предмет психології. Психологія як наука про психіку і психічні явища. Класифікація психічних явищ: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості. Психічні процеси: пізнавальні, емоційні, вольові. Психічні стани як характеристика загального стану психіки. Основні характеристики психічних станів: тривалість, спрямованість, стійкість, інтенсивність. Психічні властивості особистості: спрямованість, темперамент, здібності, характер. Психологія як гуманітарна та природнича наука. Взаємозв'язок психології і сучасних наук. Основні галузі психології. Основні методи психологічних досліджень. Поняття про психіку. Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії. Природа і механізми психічних явищ. Свідомість як вищий рівень психічного відображення. «Я-концепція» і критичність людини, їхня роль у формуванні поведінки людини. Основні функції психіки. Забезпечення адаптації до умов зовнішнього середовища – інтегративна функція психіки. Загальні проблеми походження психіки людини.

**Основні поняття теми:** психологія, психологічні знання, наукова психологія, психічні явища, психічні процеси, психічні стани, психічні властивості, гуманітарна наука, природнича наука, галузі психології, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, психіка, подразливість, чутливість, відчуття, активність, «Я-концепція», свідомість, самосвідомість, адаптація, антропогенез, психогенез.

**Рекомендовані джерела**

**Основні** [2, 3]

**Додаткові** [1, 2, 4]

#### Тема 2. Психічні процеси та стани

Пізнавальні психічні процеси. Загальне поняття про відчуття. Відчуття як чуттєве відображення окремих властивостей предметів. Загальна характеристика сприймання. Поняття про мислення. Розумові дії та операції мислення. Процес розуміння. Процес розв'язання завдань. Індивідуальні особливості мислення. Поняття про уяву. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Різновиди пам'яті. Емоційно-вольові стани і процеси. Види емоцій і їх загальна характеристика. Співвідношення понять «емоції» і «почуття». Основні характеристики емоцій. Основні види емоцій. Класифікація емоцій. Характеристика емоційних ставлень. Емоційні стани. Основні характеристики настроїв. Поняття про почуття як вищу

форму емоційного переживання. Почуття як стійке емоційне ставлення до значущого об'єкту. Вищі почуття. Класифікація почуттів. Загальна характеристика вольових дій. Воля як процес свідомого регулювання поведінки. Зв'язок волі і почуттів. Боротьба мотивів і виконання прийнятого рішення. Вольові якості людини і їхній розвиток. Основні якості волі. Самоконтроль і самооцінка. Регулятивна сфера особистості. Поняття про увагу. Основні характеристики уваги. Методи вивчення уваги. Поняття про мотив та мотивацію. Структура мотиваційного процесу. Мотиваційна сфера особистості.

**Основні поняття теми:** відчуття, сприймання, мислення, уява, пам'ять, емоції, настрої, афект, пристрасть, стрес, фрустрація, почуття, воля, мимовільна дія, довільна дія, вольове зусилля, сила волі, первинні (базальні) вольові якості, вторинні (системні) вольові якості, увага, види уваги, властивості уваги, мотив, мотивація, мотиваційна сфера особистості.

**Рекомендовані джерела**

**Основні** [2, 3]

**Додаткові** [1, 2, 4, 5, 7]

### **Тема 3. Психологія особистості та міжособистісних стосунків**

Загальне поняття про особистість. Визначення і зміст поняття «особистість». Співвідношення понять «індивід», «суб'єкт», «особистість» та «індивідуальність». Структура особистості. Взаємозв'язок соціального і біологічного в особистості. Проблема взаємодії біологічного, соціального і психічного. Формування і розвиток особистості. Соціалізація й індивідуалізація як форми розвитку особистості. Саморозвиток і самореалізація особистості. Стійкість особистісних властивостей.

Поняття про групи. Великі та малі соціальні групи. Реальні та умовні групи. Офіційна (формальна), неофіційна, референтна (еталонна) група. Колектив. Міжособистісні стосунки в групі. Керівництво та лідерство у групі. Психологічна сумісність у міжособистісних стосунках. Конфлікт у міжособистісних стосунках.

**Основні поняття теми:** індивід, суб'єкт, особистість, індивідуальність, суб'єкт діяльності, особистісні властивості, структура особистості, активність, інтерес, переконання, ідеал, установка, мета, рівень домагань, самооцінка, група, реальна група, умовна група, референтна група, офіційна група, неофіційна група, колектив, статус, внутрішньогрупова диференціація.

**Рекомендовані джерела**

**Основні** [2, 3]

**Додаткові** [1, 2, 4, 5, 6, 7]

### **Тема 4. Психологія діяльності та спілкування**

Загальна психологічна характеристика діяльності. Поняття діяльності. Спонукальні причини діяльності. Ціль діяльності. Воля й увага в діяльності. Специфіка людської діяльності і її атрибути. Види людської діяльності. Діяльність і розвиток людини. Основні поняття психологічної теорії діяльності. Операційно-технічні аспекти. Розробка і розвиток теорії діяльності в працях

вітчизняних вчених. Структура діяльності. Дія як центральний компонент діяльності. Основні характеристики дії. Основні принципи психологічної теорії діяльності. Умови діяльності. Поняття про операції. Автоматичні дії і навички. Психофізіологічні функції діяльності. Основні види людської діяльності. Засоби діяльності, процес їх засвоєння. Перенесення та інтерференція навичок. Психологія художньої діяльності.

Поняття про спілкування. Засоби спілкування. Мова як засіб спілкування. Поняття про мову та її функції. Мова і мовлення. Різновиди мовлення. Функції спілкування. Вербальна і невербальна комунікація. Різновиди спілкування.

**Основні поняття теми:** активність, діяльність, поведінка, дія, операція, уміння, навичка, вправа, вправляння, автоматизація навички, перенесення навички, інтерференція навички, інтеріоризація, екстеріоризація, зворотна аферентація, рух, гра, навчання, праця, професія, професіоналізм, психомоторика, спілкування, комунікація, інформація, види спілкування, функції спілкування, рефлексія, інтерпретація, стереотипізація.

**Рекомендовані джерела**

**Основні** [2, 3]

**Додаткові** [1, 2, 4, 5, 6, 7]

## **Тема 5. Індивідуально-психологічні особливості особистості**

Індивідуальні особливості: фізичні, психічні, індивідуально-психологічні.

Поняття про темперамент. Типи темпераменту: сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік. Властивості темпераменту: сензитивність, реактивність, пластичність, ригідність, резистентність, екстравертованість, інтровертованість. Властивості нервової системи як фізіологічне підґрунтя темпераменту. Роль темпераменту в діяльності людини.

Поняття про характер. Зміст та форма характеру. Структура характеру: спрямованість, переконання, розумові риси, емоційні риси, вольові риси, темпераментні риси; повнота, цілісність, визначеність, сила характеру. Основні риси типового характеру, які виявляються у ставленні до праці, до інших людей, до самого себе, до предметів і явищ дійсності. Позитивні та негативні риси характеру. Акцентуації характеру. Природа характеру. Формування характеру.

Поняття про здібності. Структура здібностей. Загальні і часткові властивості у структурі здібностей. Різновиди здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Рівні розвитку здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови.

**Основні поняття теми:** темперамент, тип вищої нервової діяльності, сила нервових процесів, рухливість нервових процесів, врівноваженість нервових процесів, екстравертованість, інтровертованість, сензитивність, реактивність, пластичність, ригідність, резистентність, характер, структура характеру, тип характеру, риси характеру, здібності, задатки, обдарованість, талант, геніальність.

**Рекомендовані джерела**

**Основні** [2, 3]

**Додаткові** [1, 2, 4, 5, 6, 7]



## Змістовий модуль 2. Основи вікової та педагогічної психології

### Тема 6. Поняття психічного розвитку, його особливості та фактори. Вікова періодизація психічного розвитку людини

Поняття психічного розвитку особистості. Рушійні сили психічного розвитку особистості. Фактори психічного розвитку особистості. Основні теорії та напрями психічного розвитку особистості. Роль діяльності у психічному розвитку дитини. Закони дитячого розвитку за Л. С. Виготським (закон циклічності, закон нерівномірності розвитку, закон «метаморфози», закон поєднання процесів еволюції та інволюції в розвитку дитини). Проблема вікової періодизації. Підходи до проблеми вікової періодизації. Критерії вікової періодизації за Л. С. Виготським та Д. Б. Ельконіним: соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, центральне вікове новоутворення. Вікова періодизація розвитку людини: дитинство, отрочтво, юність, дорослість, пізня дорослість. Поняття фізичної, психічної, соціальної зрілості людини. Поняття вікової кризи.

**Основні поняття теми:** розвиток, біогенетичний закон розвитку, соціогенетичний закон розвитку, рушійні сили розвитку особистості, вікова періодизація, дитинство, підлітковий вік (отрочтво), юність, дорослість, зрілість особистості, сензитивний період розвитку, вікова криза.

**Рекомендовані джерела**

**Основні** [1, 4]

**Додаткові** [3, 4, 5, 6, 7]

### Тема 7. Психічний розвиток людини на різних вікових етапах

Психічний розвиток дошкільника. Загальна характеристика перших шести років життя дитини. Вікові періоди розвитку дитини від народження до початку шкільного навчання. Фаза новонародженості. Період немовляти. Раннє дитинство. Молодший, середній і старший дошкільний вік. Загальна характеристика початкового періоду шкільного життя дитини. Психологічна характеристика готовності та адаптації дитини до шкільного навчання. Психологічні особливості підліткового та юнацького віку. Значення підліткового періоду у загальному процесі індивідуального розвитку. Загальна характеристика юності. Періодизація юності: рання юність, середня юність, пізня юність. Професійне та особистісне самовизначення як центральне новоутворення юнацького віку. Учбово-професійна діяльність як провідний вид діяльності юнацтва. Психологія дорослості та психологія людей похилого віку. Поняття зрілості та дорослості. Головні сторони життя ранньої дорослості (молодості). Особливості розвитку особистості від тридцяти до шестидесяти-семидесяти років. Пізня дорослість (після шестидесяти-семидесяти років). Три основні варіанти розвитку людини похилого віку: доживання, зміна провідної діяльності, збереження основного змісту життя, характерного для зрілості.

**Основні поняття теми:** харчове, слухове та зорове зосередження, комплекс пожвавлення, акт хапання, предметні дії, криза трьох років, рольова гра, сенсорні еталони, наочно-образне мислення, готовність дітей до школи, мотиви учіння школярів, криза семи років, пубертатний вік, почуття дорослості, юність,

молодість, старший школяр, навчально-професійна діяльність, професійне та особистісне самовизначення, світогляд, молодість, зрілість, дорослість, кризи дорослості, старіння, довгожителство, психологічний вік.

**Рекомендовані джерела**

**Основні** [1, 4]

**Додаткові** [3, 4, 5, 6, 7]

### **Тема 8. Психологія навчання та виховання**

Взаємозв'язок розвитку і навчання. Проблема співвідношення розвитку і навчання у зарубіжній та вітчизняній психології. Теорії розвитку і навчання особистості. Поняття наuczіння, навчання, учіння, навчальна діяльність. Рівні наuczіння. Типи наuczіння. Закони наuczіння. Види навчання. Проблемне та програмоване навчання. Поняття про наuczваність. Види та прояви наuczваності. Поняття про навчальну діяльність. Особливості та стадії формування навчальної діяльності. Психологічна структура навчальної діяльності. Мотивація навчальної діяльності. Цілі та навчальні задачі. Навчальні дії та операції. Результати навчальної діяльності. Способи активізації навчальної діяльності школярів.

Поняття про виховання. Взаємозв'язок розвитку і виховання. Значення психологічних знань для побудови теорії виховання. Механізми формування особистості. Проблема управління вихованням. Основні чинники формування особистості школяра. Ефективність виховної роботи. Поняття про виховуваність та вихованість. Показники і критерії вихованості, їх психологічна природа. Психологія педагогічної оцінки.

**Основні поняття теми:** педагогічна психологія, рівень актуального розвитку, зона найближчого розвитку, наuczіння, навчання, учіння, навчальна діяльність, наuczваність, мотивація навчальної діяльності, виховання, виховуваність, вихованість, психологічні механізми формування особистості, педагогічна оцінка.

**Рекомендовані джерела**

**Основні** [1, 4]

**Додаткові** [3, 4, 5, 6, 7]

### **Тема 9. Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя**

Педагогічна діяльність, її особливості. Структура педагогічної діяльності: мотивація, педагогічні цілі та задачі, предмет, педагогічні засоби і способи, продукт і результат. Функції педагогічної діяльності: цілеутворювальні та організаційно-структурні. Суперечності педагогічної діяльності. Рівні продуктивності педагогічної діяльності. Стилi педагогічної діяльності.

Вчитель образотворчого мистецтва як суб'єкт педагогічної діяльності. Професійна самосвідомість педагога. Самооцінка в структурі професійної «Я-концепції» педагога. Педагогічна спрямованість: поняття та структура. Мотивація і продуктивність педагогічної діяльності. Психологічні вимоги до особистості педагога. Психологія педагогічної саморегуляції.

Поняття про педагогічне спілкування, функції та етапи педагогічного спілкування. Поняття про стиль педагогічного спілкування, його види. Бар'єри,

які заважають ефективності педагогічного спілкування. Культура педагогічного спілкування.

**Основні поняття теми:** педагогічна діяльність, мотивація, педагогічні цілі та задачі, предмет педагогічної діяльності, педагогічні засоби і способи, продукт і результат педагогічної діяльності, функції педагогічної діяльності, стиль педагогічної діяльності, особистість педагога, педагогічна спрямованість, педагогічна саморегуляція, педагогічне спілкування, професійна «Я-концепція».

**Рекомендовані джерела**

**Основні** [1, 4]

**Додаткові** [3, 4, 5, 6, 7]

## 6. Контроль навчальних досягнень

### 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	10	10
Відвідування семінарських занять	1	11	11
Робота на семінарському занятті	10	11	110
Виконання завдань для самостійної роботи	5	9	45
Виконання модульної роботи	25	2	50
Разом		226	
Максимальна кількість балів: 226			
Розрахунок коефіцієнта: $226 : 60 = 3,77$			

### 6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Завдання	Кількість годин	Кількість балів
<b>Змістовий модуль 1. Основи загальної психології</b>			
1	Опрацювавши тему «Психологія як наука. Методи психології» за підручником і першоджерелами, укласти термінологічний словник	1	5
2	Опрацювавши тему «Психічні процеси та стани» за підручником і першоджерелами, укласти її опорно-логічну схему	2	5
3	Опрацювавши тему «Психологія особистості та міжособистісних стосунків» за підручником і	1	5

	першоджерелами, укласти термінологічний словник		
4	Опрацювавши тему «Психологія діяльності та спілкування» за підручником і першоджерелами, укласти її опорно-логічну схему	2	5
5	Опрацювавши тему «Індивідуально-психологічні особливості особистості» за підручником і першоджерелами, укласти термінологічний словник	2	5
<b>Змістовий модуль 2 . Основи вікової та педагогічної психології</b>			
6	Опрацювавши тему «Поняття психічного розвитку, його особливості та фактори» за підручником і першоджерелами, укласти її опорно-логічну схему	1	5
7	Опрацювавши тему «Психічний розвиток людини на різних вікових етапах» за підручником і першоджерелами, укласти термінологічний словник	2	5
8	Опрацювавши тему «Психологія навчання та виховання» за підручником і першоджерелами, укласти її опорно-логічну схему	1	5
9	Опрацювавши тему «Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя» за підручником і першоджерелами, укласти її опорно-логічну схему	2	5
	Разом	14	45

*Критерії оцінювання самостійної роботи.*

Кількість балів за роботу під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких критеріїв:

- своєчасність виконання навчальних завдань – 1 бал;
- повний обсяг їх виконання – 1 бал;
- якість виконання навчальних завдань – 2 бали;
- творчий підхід у виконанні завдань – 1 бал.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи виконуються в письмовій комбінованій формі.

Таблиця 6.3.1

**Зміст і критерії оцінювання модульної контрольної роботи**

Змістовий блок і його призначення	Форма	Максимальна кількість балів
Перший (визначення якості володіння базовими поняттями)	тести	15
Другий (виявлення здатності до аналізу, синтезу, конкретизації й узагальнення змісту навчальної	запитання, що передбачає розгорнуту відповідь	4

дисципліни)		
Третій (встановлення спроможності до застосування знань на практиці)	психологічна задача	6

#### 6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль проводиться у вигляді письмового екзамену, питання до якого інтегрують зміст чотирьох модулів. Екзаменаційний білет включає два теоретичні питання та психологічну задачу.

Таблиця 6.4.1

#### Критерії оцінювання відповіді студента на екзамені

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Повнота та правильність відповіді на перше теоретичне питання білету	15
Повнота та правильність відповіді на друге теоретичне питання білету	15
Правильність та аргументованість розв'язування психологічної задачі	10
Разом	40 балів

#### 6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю зі змістового модулю «Психологія» дисципліни «Педагогіка та психологія»:

1. Розкрийте сутність психології як науки про психіку.
2. Назвіть стадії розвитку психіки у філогенезі та дайте їх характеристику.
3. Напишіть короткий історичний нарис розвитку психології як науки та її галузей.
4. Дайте характеристику сучасних методів психологічного дослідження.
5. Розкрийте сутність відчуття як пізнавального психічного процесу.
6. Дайте характеристику сприймання, його видів, властивостей, та особливостей.
7. Дайте характеристику мислення як абстрактного рівня пізнання. Визначте його форми та особливості.
8. Розкрийте сутність і значення уяви як пізнавального процесу. Опишіть види уяви та прийоми створення образів уяви.
9. Визначте поняття «пам'ять». Коротко опишіть теорії, види, особливості та процеси пам'яті.
10. Розкрийте сутність емоцій. Назвіть види емоційних станів і дайте їх характеристику.
11. Визначте сутність і значення почуттів. Дайте класифікацію вищих почуттів.
12. Розкрийте сутність волі як процесу свідомої регуляції поведінки. Опишіть вольові якості людини.
13. Розкрийте сутність уваги як психічного феномену. Визначте її види та властивості.

14. Дайте характеристику мотивів та мотивації як регуляторів поведінки і діяльності людини. Покажіть структуру мотиваційного процесу, назвіть види мотивації.
15. Дайте визначення поняття «особистість» у співвідношенні з поняттями «індивід», «суб'єкт», «індивідуальність». Опишіть структуру особистості.
16. Обґрунтуйте значення активності особистості для її розвитку, визначте її джерела.
17. Дайте характеристику соціалізації та індивідуалізації як форм розвитку особистості. Поясніть сутність саморозвитку і самореалізації особистості.
18. Дайте характеристику соціальних груп, їх видів, рівнів розвитку.
19. Розкрийте сутність міжособистісних стосунків у групі. Покажіть роль керівництва та лідерства у групі.
20. Назвіть причини виникнення конфліктів у міжособистісних стосунках та покажіть шляхи їхнього запобігання і подолання.
21. Дайте психологічну характеристику діяльності. Покажіть її структуру.
22. Опишіть види людської діяльності.
23. Назвіть засоби діяльності, опишіть процес їх засвоєння. Поясніть сутність перенесення та інтерференції навичок.
24. Розкрийте психологічну сутність спілкування. Дайте характеристику вербальної і невербальної комунікації.
25. Розкрийте психологічну сутність мови як засобу спілкування та мовлення як процесу спілкування.
26. Дайте характеристику функцій та різновидів спілкування.
27. Розкрийте сутність темпераменту як індивідуально-психологічної особливості особистості. Опишіть властивості й типи темпераменту. Покажіть роль темпераменту в діяльності людини.
28. Розкрийте зміст, природу та особливості формування характеру особистості. Назвіть позитивні та негативні риси характеру. Визначте поняття «акцентуації характеру».
29. Дайте характеристику здібностей як індивідуально-психологічної особливості особистості.
30. Розкрийте сутність психічного розвитку особистості. Назвіть його рушійні сили та фактори.
31. Визначте сутність, критерії та етапи вікової періодизації розвитку людини.
32. Поясніть сутність вікової кризи особистості. Назвіть основні вікові кризи у житті людини.
33. Дайте характеристику вікових періодів розвитку дитини від народження до початку шкільного навчання. Покажіть особливості психічного розвитку та спілкування дитини упродовж перших шести років життя.
34. Поясніть сутність психологічної готовності та адаптації дитини до шкільного навчання.
35. Дайте психологічну характеристику молодшого школяра.
36. Розкрийте психологічні особливості розвитку особистості у підлітковому віці.
37. Назвіть причини «важковиховуваності» підлітка та вкажіть шляхи їх подолання.

38. Дайте психологічну характеристику юнацького віку.
39. Розкрийте зміст понять «зрілість» та «дорослість». Дайте характеристику головних сторін життя людини у період ранньої дорослості (молодості).
40. Розкрийте особливості розвитку особистості від тридцяти до шестидесяти-семидесяти років. Назвіть основні лінії онтогенезу в зрілому віці.
41. Дайте психологічну характеристику пізньої дорослості як періоду вікового розвитку людини. Назвіть чинники довгожителства.
42. Розкрийте взаємозв'язок розвитку і навчання особистості в різних психологічних теоріях.
43. Розкрийте сутність навчання, схарактеризуйте його рівні, типи та закони.
44. Визначте психологічну сутність навчання та його видів.
45. Дайте психологічну характеристику навчальної діяльності особистості.
46. Поясніть психологічну сутність виховання та вихованості людини.
47. Розкрийте психологічну сутність педагогічної діяльності: її структуру, функції, суперечності, рівні продуктивності та стилі.
48. Дайте психологічну характеристику вчителя образотворчого мистецтва як суб'єкта педагогічної діяльності (його спрямованість, самооцінка, «Я-концепція», мотивація, саморегуляція).
49. Поясніть сутність психології та культури педагогічного спілкування.
50. Сформулюйте психологічні вимоги до особистості педагога.

#### 6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

**7. Навчально-методична карта змістового модуля «Психологія» дисципліни «Педагогіка та психологія» для спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Разом: 90 год., лекції – 20 год., семінарські заняття – 22 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 14 год., підготовка та проходження контрольних заходів – 30 год.**

Екзамен. Коефіцієнт – 3,77

Модулі	ЗМ 1					ЗМ 2					
Назва модуля	Основи загальної психології					Основи вікової та педагогічної психології					
К-сть балів за модуль	122					93					
Теми	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Лекції (відвідування – 10 балів)	Психологія як наука. Методи психології. 1 б.	Психічні процеси та стани 2 б.	Психологія особистості та міжособистісних стосунків 1 б.	Психологія діяльності та спілкування 1 б.	Індивідуально-психологічні особливості особистості 1 б.	Поняття психічного розвитку, його особливості та фактори. Вікова періодизація психічного розвитку 1 б.	Психічний розвиток людини на різних вікових етапах 1 б.	Психологія навчання та виховання 1 б.	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя 1 б.		
Семінарські заняття (відвідування, робота під час заняття) 11+10*11=121 балів	Психологія як наука. Методи психології. 11 б.	Психічні процеси та стани 11 б.	Психологія особистості та міжособистісних стосунків 11 б.	Психологія діяльності 11 б.	Психологія спілкування 11 б.	Індивідуально-психологічні особливості особистості 11 б.	Поняття психічного розвитку, його особливості та фактори. Вікова періодизація психічного розвитку 11 б.	Психологічні особливості дошкільного, молодшого шкільного та підліткового віку 11 б.	Психологічні особливості юнацького віку, дорослості та психологія людей похилого віку 11 б.	Психологія навчання та виховання 11 б.	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя 11 б.



Самостійна робота (9*5=45 балів)	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	
Види поточного контролю	МКР 1 25 б.					МКР 2 25 б.				
РК		РК – <b>3,77</b>								
Підсумковий контроль		Іспит (40 балів)								

## 8. Рекомендовані джерела

### Основна література:

1. Вікова та педагогічна психологія: навч. посібн. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К. : Каравела, 2008. 399 с.
2. Психологія: підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. 5-те вид., стереотип. К.: Либідь, 2016. 560 с.
3. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Загальна психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
4. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Педагогічна психологія: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.

### Додаткова література:

1. Загальна психологія: підруч. для студентів вищ. навч. закладів/ С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко, В. О. Соловієнко. За загальною редакцією акад. С. Д. Максименка. К.: Форум, 2000. 543 с.
2. Загальна психологія: Підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2012. 464 с.
3. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій) : навч. посіб. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2010. 128 с.
4. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. К.: Вища школа, 2001. 487 с.
5. Подшивайлова Л. І., Шепельова М. В. Перцептивно-мисленнева стратегія як властивість особистості / Л. І. Подшивайлова, М. В. Шепельова // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – К.: Видавництво «Фенікс», 2017. – Т. XII. Психологія творчості. – Вип. 23. – С. 263-277.
6. Шепельова М. В. Особливості становлення фахівця у сфері художньої діяльності (методичні матеріали та результати дослідження) / М. В. Шепельова // Соціально-психологічні аспекти професійної діяльності фахівця соціокультурної сфери : монографія / Л. С. Просандеєва, В. О. Моляко, О. В. Костюченко, О. П. Серєєнкова, О. О. Олійник, М. М. Бриль, Г. М. Кот та ін. – Київ: КНУКІМ, 2019. – С. 303-325.
7. Шепельова М. В. Прояви перцептивно-мисленневих стратегій у художній діяльності студентів [Електронний ресурс] / М. В. Шепельова // Перцептивно-мисленневі стратегії творчого конструювання інформаційних систем у навчальній та трудовій діяльності : монографія / В. О. Моляко, Ю. А. Гулько, Н. А. Ваганова [та ін.] ; за ред. В. О. Моляко. – К., 2018. – С. 106-123. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/712092/>